

בפשיטות דקאי אמוציא גופיה, שרק אם לא הצניעו צריך שיעור אבל אם הוא בעצמו הצניעו חייב עליו בכל שהוא. אלא מאחר דשמעינן לתנא זה שהוא סובר שגם אדם אחר חייב על מחשבת המצניע, אוקמיה שהמצניע היה אחר. וכל שכן אם הוא עצמו הצניע⁽³⁾.

אמר מר: מודים חכמים לרבי שמעון במוציא שופכין לרה"ר ששיעורן ברביעית.

והוינן בה: שופכין — למאי חזו?⁽⁴⁾

ומתריצין: אמר רבי ירמיה: **לגבל בהן את הטיט.**

ומקשינן: והתניא: **טיט שיעור הוצאתו הוא כדי לעשות בהן פי כור.** לעשות את פתח הכור של צורפי זהב, שדרך שם מכניסים את המפוח. ובפחות מרביעית מים אפשר לגבל טיט לצורך זה. ומאחר שלגבי הוצאת טיט די בשיעור שכזה הוא הדין לגבי הוצאת שופכין צריך לשער בכמות המספקת לצורך גיבול טיט כזה. ואמאי צריך רביעית?

ומתריצין: **לא קשיא.**

הא — טיט דמיגבל. טיט שהוא כבר מגובל הרי הוא חשוב אפילו בכדי פי כור.

והוינן בה: **אטו מצניע לאו "מוציא" הוא? ! והלא ללא הוצאה אינו חייב? !**

ומתריצין: אמר אביי: **הכא במאי עסקינן: בתלמיד [כגון עוזר לנגר הנקרא "שוליא דנגרי"], שאמר לו רבו [הנגר]: לך ופנה לי המקום לסעודה! הלך ופנה לו, ותוך כדי כך הוציא לרה"ר.**

הילכך, דבר שהוא חשוב לכל, שיש בו שיעור, חייב עילויה. אבל דבר שאינו חשוב לכל, שאין בו שיעור, הרי רק אי אצנעיה רביה מיחייב עילויה אפילו התלמיד שלא הצניעו. [והתנא הזה הוא רבי שמעון בן אלעזר] שהוא התנא קמא דברייתא, דאמר לעיל [עו א] שאם אדם אחד הצניע דבר חייבים כולם עליו בכל שהוא. **ואי לא** אצנעיה רבו, **לא מיחייב** עליו התלמיד, כי אין בו שיעור.

וכך ביאור הברייתא: במה דברים אמורים שצריך שיעור, דוקא במוציא היינו בדבר שתלוי אך ורק במוציא עצמו, שלא היתה מחשבה לאיש אחר על החפץ הזה להחשיבו [וגם לא למוציא עצמו]. אבל במצניע, היינו בדבר שאפשר ללכת בו אחר מחשבת מצניע, כגון שהצניעו אדם אחר — חייב עליו אפילו המוציא בכל שהוא.

[רש"י מפרש שבאמת היה אביי יכול לתרץ

לאחר רשב"א בברייתא. ואינו סובר דכולם חייבים על מחשבת המצניע אלא דוקא בתלמיד על הצנעת רבו, כי התלמיד עושה הכל על דעת רבו.

4. תוס' בד"ה שופכין, מפרשים דהגמרא מקשה דוקא על הברייתא ולא על המשנה דקתני נמי

סועדים, אלא עיקר שתייתן כעין רפואה היא [להסיר הצמאון], הילכך שיעורן ברפואה המועטת ביותר.

3. ותוס' בד"ה אילו, חולקים על רש"י, ומפרשים דהאי תנא לאו רבי שמעון בן אלעזר הוא אלא רבי שמעון בן גמליאל, שדבריו נאמרו